

HRVATSKO
KATOLICKO
SVEUCILISTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
ZAGREBIA

Detailed Course Syllabus

Academic year:

2023/2024

Semester:

Winter semester

Study Program:

Povijest (R)

Povijest (dvopredmetni)

(R)

Year of study:

3

I. BASIC COURSE INFORMATION

Name: Starovjekovna povijest

Abbreviation: 2POVP5-1

ECTS: 8

Code: 201037

Prerequisites: No

Total Course Workload

Teaching Mode

Total Hours

Lecture

60

Seminar

15

Class Time and Place: HKS - according to the published schedule

II. TEACHING STAFF

Course Holder

Name and Surname: Bilić-Dujmušić Siniša

Academic Degree:

Professional Title: izvanredni profesor

Contact E-mail:

sinisa.bilic-

dujmusic@unicath.hr

Telephone:

Office Hours: According to the published schedule

Course Assistant

III. DETAILED COURSE INFORMATION

Teaching Language: Hrvatski

Upoznavanje s počecima ljudskog razvoja i ranim stadijima kulture. Utemeljenje civilizacijskog razvoja na Bliskom istoku, te geneza ranih društava s državom. Upoznavanje s uvjetima i okolnostima koji karakteriziraju opće stupnjeve evolucije, posebno sjedilaštvo i neolitizacija, te nastanak složenih i stratificiranih društava i gradskog života. Na primjeru ranih povijesnih žarišta Bliskog istoka (u Aziji i u Egiptu) stječe se uvid u razvoj koji se zbiva neovisno i drugdje. Osobito se nastoji pokazati značaj bliskoistočnog razvitka za razvoj susjednih dijelova Sredozemlja (egejski prostor bronzanog doba). Oblikovati valjanu predodžbu o tijeku grčke i rimske povijesti, značajkama antičkih društava i o njihovu civilizacijskom prinosu, o specifičnoj izvornoj građi i načinu rada na njoj, te o razvitku historiografije u klasičnoj starini. Uvod u poznavanje izvora za antičku povijest.

Prapovijest i problemi primitivnih društava. Razvoj ljudske vrste. Prapovijest i problemi primitivnih društava. Najstariji stupnjevi kulturnog razvitka i lovačko-sakupljačke zajednice. Geneza zemljoradničkih i stočarskih kultura. Pregled razvitka azijskih bliskoistočnih civilizacija. Pregled razvoja na području plodnog polumjeseca. Mezopotamija u 5. i 4. tisućljeću pr. Kr. – geneza stratificiranog društva, grada i države. Ranodinastičko i akadsko doba; III. dinastija Ura. Promjene na Bliskom istoku oko 2000. g. pr. Kr. Babilonija u 2. tisućljeću. Mala Azija i područja Sirije i Palestine u 2. tis. pr. Kr. Egipat. Egipat kao autonomno civilizacijsko žarište. Egipat do kraja Stare države. Srednja i Nova država. Društvena organizacija faraonskog Egipta. Egipatologija. Bliski istok između 1200. i 500. g. pr. Kr. Kontinuiteti (Egipat, Babilonija, Asirija) i promjene na prijelazu iz 2. u 1. tisućljeće (željezo, alfabet, karavanski promet na devama i novi značaj nomadizma). Novi narodi: Iranci na istoku, Aramejci, Feničani, Hebrejci na zapadu. Prikazavši prijelazno vrijeme do početka punog povijesnog doba, grčka povijest se izlaže u sklopu tradicionalne periodizacije: arhaika, klasično doba i helenizam. U žarištu pozornosti je polis kao temeljna politička i društvena zajednica. Počeci prve civilizacije na europskom tlu (3. tisućljeće pr. Kr.). Izvori za grčku povijest, posebno Ilijada. Geografski pregled. Najvažnija arheološka istraživanja. Minojska kultura. Mikenska kultura i mikensko društvo. Trojanski rat. Dolazak Dorana. Tamni period i nastanak polisa. Arhaisko doba. Kolonizacija Sredozemlja. Atena i razvoj demokracije. Atenski zakonodavci. Sparta. Drugi putovi političke evolucije u Grčkoj. Klasično doba. Perzijska opasnost. Uspon atenske demokracije i pomorskog saveza. Peloponeski rat i slom Atene. Kultura i svakodnevni život klasičnog doba. Važnija imena u umjetnosti. Stvaranje kanona antičke umjetnosti. Aleksandrova osvajanja. Raspad Aleksandrovog imperija i nastanak niza novih država. Obilježja helenističkog monarha. Država Seleukida. Ptolomeidska monarhija. Pergam pod Atalidima. Makedonija pod Antigonidima. Grčki savezi: Ahejski i Etolski. Uspon Rođana. Novi duhovni pokreti i filozofije. Umjetnost i znanost helenističkog vremena. Počeci Rima u sklopu italčkog razvoja, s doprinosom grčke kolonizacije i Etruščana. U okviru prikaza rimske republike, središnja tematika je društvena povijest te razvitak institucija, napose prava, pri čemu se naglasak stavlja na uređenje i funkcioniranje republike. Nakon analitičkog prikaza postanka carstva, podrobnije se prikazuju novi aspekti društvenog razvoja, ponajprije u provincijama. Fenomen romanizacije pokazuje se kao skup procesa koji mijenjaju lik velikog dijela Europe, pri čemu se osobit naglasak stavlja na municipalizaciju, ulogu vojske te probleme gospodarstva (zemljoposjed i agrarni odnosi, uloga tržišta i jačanja "naturalne ekonomije", uloga robova, oslobođenika i kolonata). Zaključni dio obuhvaća razdoblje kasne antike, u okviru kojega se obrađuju kristijanizacija, uspostava dominata, opadanje urbaniteta, te civilizacijski i državni rascjep na istočni i zapadni dio Carstva koji je u podlozi različitih smjerova razvoja u daljnjoj povijesti.

Course Description

Educational Outcomes

1. Usvojiti terminologiju starovjekovne povijesti 2. Imenovati procese razvoja starovjekovne povijesti 3. Primijenjivati metodologiju istraživanja stare povijesti 4. Uspoređivati antičku povijesti i njenu povezanost s drugim klasičnim studijima (povijest umjetnosti, arheologija, klasična filologija, filozofija, rimsko pravo) 5. Napisati strukturirani rad o povijesti ranih civilizacija 6. Pridržavati se etičkih načela u radu

Textbooks and Materials

Required

Alternativa 1:

Povijest, sv. 1–5., Pirotello, 2007.; P. Lisičar, *Grci i Rimljani*, Zagreb, 1971.; A. B. Ranović, *Helenizam i njegova istorijska uloga*, Sarajevo, 1962.; *The Times atlas svjetske povijesti*, Ljubljana– Zagreb, 1986.

Alternativa 2:

Velika ilustrirana povijest svijeta, sv. 1–6., Opatija, 1974–79.; V. Zamarovsky, *Grčko čudo*, Zagreb, 1978.; N. A. Maškin, *Istorija starog Rima*, Beograd, 1987. (i dr. izdanja); *The Times atlas svjetske povijesti*, Ljubljana–Zagreb, 1986.

Supplementary

H. J. Nissen, *The Early History of the Ancient Near East 9.000–2.000 BC*, Chicago, 1988.; S. N. Kramer, *Historija počinje u Sumeru*, Zagreb 1966.; L. Woolley, *Počeci civilizacije, Historija čovječanstva*, sv. 1, knj. 2, Zagreb 1966.; J. Hawkes, *Prehistorija, Historija čovječanstva*, sv. 1, knj. 1, Zagreb, 1966.; P. Montet, *Egipat u doba Ramzesa*, Zagreb 1979.; G. Contenau, *Babilon i Asirija*, Zagreb 1979.; E. Heršak, *Drevne seobe*, Zagreb 2005.; I. Uranić, *Stari Egipat*, Zagreb 2004.; Struve – Kalistov (ur.), *Stara Grčka*, Sarajevo 1962.; A. Chamoux, *Grčka Civilizacija*, Beograd 1967.; *Velika ilustrirana povijest svijeta*, sv. 4–7., Opatija 1974–79.; R. Flaceliere, *Grčka u doba Perikla*, Zagreb 1979.; P. Grimal, *Rimska civilizacija*, Beograd 1968.; J. Carcopino, *Rim u razdoblju najvišeg uspona carstva*, Zagreb 1981.; M. Pallottino, *Etruščani*, Zagreb 2008.; *Biblijski atlas the Times*, Ljubljana 1990.

Examination and Grading**To Be Passed DA****Exclusively Continuous Assessment NE****Included in Average Grade DA****Prerequisites to Obtain Signature and Take Final Exam**

Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu;

Uredno izvršene seminarske obveze – predana i prihvaćena pisana verzija seminarskog rada.

Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – kumulativno ostvareno na seminarskim obvezama i na dva kolokvija.

Examination Manner

dovoljan (2) – 50–59%

dobar (3) – 60–79%

vrlo dobar (4) – 80–89%

izvrstan (5) – 90% i više

Grading Manner

a) **Nastavne aktivnosti** – 70% ocjene

1) seminarske obveze – 10%

2) 1. kolokvij – 30% (pismeno)

3) 2. kolokvij – 30% (pismeno)

b) **Pismeni ispit** (za one koji nisu zadovoljili na kolokviju)

c) **Završni ispit** – 30% ocjene

usmeni ispit – za prolaz je nužno točno odgovoriti na 50% postavljenih pitanja

Detailed Overview of Grading within ECTS

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)
Pohađanje nastave	2.5	0
Seminarsko izlaganje	0.5	10
Kolokvij-međuispit	1.5	30
Kolokvij-međuispit	1.5	30
Ukupno tijekom nastave	6	70

Završni ispit	2	30
UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	8	100

IV. WEEKLY CLASS SCHEDULE